

1954
TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL:20 SAYI:209 EKİM 2007

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi
Üyelerine Ücretsiz Yollarır.

**Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:**
Mustafa KÜÇÜK

Yazı İşleri Sorumlusu
Mehmet GÜZEL

Yayına Hazırlayan
Kamer TÜRKYILMAZ

Yayın Komisyonu

Avni GÜNDÜZ
Murat GENGÖR
M. Macit MUTAF
Ahmet BECERİK
N. Sedat GÜLŞEN
M. Serdar ÇINARLI
Ulaş BİRGÖR

Yazışma Adresi:
EMO İzmir Şubesi
1337 Sk. No: 16 K:8
Çankaya-İZMİR
Tel/Fax: 0.232.489 34 35
izmir@emo.org.tr
http://izmir.emo.org.tr

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Baskı
Altındağ Grafik Matbaacılık
1. San. Sit. 2839 Sk. No:28
Mersinli-İZMİR
Tel : 0232. 457 58 33

Baskı Tarihi:
11. 10. 2007

Basım Adedi
3200

EMO İzmir Şubesi Bülteninde
yayınlanan her türlü haber ve yazı
izin almak koşulu ile kullanılabilir.
Yayınlanan yazılardan yazarları
sorumludur.

Özgürlükçü ve Demokratik Bir Anayasa Talep Ediyoruz

Ülkelerin yaşamlarında uzun yıllara yayılarak yaşanan çok sayıda toplumsal olayın yoğun olarak yaşandığı bir dönemi geçmekteyiz. Genel seçimler, Cumhurbaşkanlığı seçimi, referandum ve ardından anayasa değişikliği bu sürecin öne çıkardığı konular oldu.

Genel seçim sonuçlarının değerlendirilmesi ve referandumla birlikte karmaşıklaşan Cumhurbaşkanlığı seçimini bir kenara bırakarak Anayasa değişikliği konusunu topluma sunuluş biçiminin ötesinde ele almak ve konuyu gizlenmeye çalışılan gerçekleriyle değerlendirmeliyiz.

Öncelikle toplumların yaşam biçimlerini belirledikleri bir uzlaşma metni olan Anayasaya ilişkin değişiklik talebi toplumun genelinden gelen bir talep olmalıdır. Yıllardır toplumun büyük kesiminden gelen, demokrasiye indirilmiş darbenin felsefesini topluma dayatan, özgürlük ve demokratikliği rafa kaldıran 12 Eylül Anayasasının değişimine ilişkin talepler karşılık bulamamışken bugün son seçimlerin kendisine verdiği sayısal gücün sarhoşluğu içinde iktidar partisi Anayasayı değiştirmeye soyunmuştur.

Gündeme getirilen Anayasa değişikliği konusunda iktidar partisinin topluma sunduğu taslağı değerlendirerek, olumsuz görülen maddelerini tartışma konusu yaparak düzeltmeye çalışma yanlısına düşülmemelidir. Taslağın felsefesini, ruhunu sergilemek için örnekleri dile getirmekle birlikte asıl yapılması gereken toplumun gereksinimi olan, geleceğini belirlediği Anayasa taslağını toplumun tüm bileşenlerinin katılımcı olacağı ve büyük ölçüde bir uzlaşmanın sağlanacağı bir Anayasa metnini yeniden yaratmaktır.

Anayasa değişikliği ile getirilmeye çalışılan en önemli unsurun hedefi şaşkırtmak, deyim yerinde ise canbaza bak oyunu oynatmak, üzere kullanılan türban ve bunun üzerinden dile getirilen laikliğin elden gidişi tehlikesi olmadığı ayırda olmak, insanın Anayasasının temel öznesi olmaktan çıkarıldığını, insan olmaktan gelen çalışma, barınma gibi en temel haklarının hak olmaktan çıkarıldığını, neo-liberal politikaların uygulamalarının ve uluslararası şirketlerin ülkemiz kaynaklarını ele geçirmelerinin önündeki engellerin kaldırıldığını, kamunun tasfiye edildiğini görmeliyiz.

Toplumun demokrasiden, özgürlükten, eşitlikten, emekten yana kesimleri bu taslağın karşısına özüne insanı koyan özgürlükçü, demokratik bir Anayasa metnini yaratmalıdır.

Bu Anayasa;

- Düşünce özgürlüğünü güvence altına almalı,
- Ekonomik ve siyasi bağımsızlığı pekiştirmeli,
- Kuvvetler ayrılığını korumalı, yargı bağımsızlığını güvence altına almalı,
- Halkın özgür iradesinin temsiliyetini sağlamalı,
- Çalışma, barınma, eğitim, sağlık v.b tüm insanı hakları sağlamalı,
- Darbecilerin yargılanmasını olanaklı kılmalı, darbeleri ülke gündeminden çıkarmalı,
- Etnik, dinsel, kültürel farklılıkların bir zenginlik olarak birarada yaşanmasını sağlamalı,
- Türban v.b biçimsel konulara daraltılmamış gerçek anlamda laikliği güvence altına almalıdır.

Toplumun örgütlü kesimlerinin yıllardır oluşturduğu birikimin böylesi özgürlükçü ve demokratik bir Anayasa metnini kısa sürede kolaylıkla oluşturabilecek bir düzeyde olduğuna inanıyoruz. Burada zor ancak gerekli olan bu metnin toplumla buluşmasını, toplumun büyük kesimlerinde içselleştirilmesini ve toplumsal bir talep haline gelmesini sağlamaya çalışmaktır.

Ülkemizin bugünkü dinamikleri içinde toplumun demokratikleşmesinin önünü açacak toplumsal uzlaşma metninin kabulünde başarısız olunması durumunda bile bu çabalar toplumsal bilinç yaratılması açısından önemli olacaktır.

Bu çabaların içinde gerek duyarlı bir yurttaş olarak, gerekse birikimlerini toplumun refahına katkı koymaya adanmış meslek insanları olarak yerimizi almalıyız.

Özlemlerimizi başkalarının lütfuyla değil ancak kendi ellerimizle gerçekleştirebileceğimizin bilinciyle bu duyarlılığı göstereceğinize inanıyor, esenlikler diliyoruz.

Mustafa KÜÇÜK
Şube Yönetim Kurulu Başkanı

Metal Mahfazalı Hava Yalıtımlı Dolap Tipi Modüler Hücreler - II

Elk.Müh. N.Sedat Gülşen

sedat_gulsen@ulusoyelektrik.com.tr

YAPISAL ÖZELLİKLER

TEDAŞ MYD-95-007.D teknik şartnamesine göre hücrelerin yükseklik ve derinlikleri 36 kV da sırasıyla 2250 mm ve 1400 mm'den, 17,5 kV ve daha aşağı gerilimlerde 1700 mm ve 1000 mm'den daha fazla olmamaktadır.

Hücrelerin genişlikleri ise aşağıdaki tabloda verilen değerlerden daha büyük olmamaktadır.

Sıra No	HÜCRE ADI	36 kV için	7.2-12-17.5 kV için
1	Yük ayırıcılı giriş hücresi	750 mm	375 mm
2	"Yük ayırıcısı + sigorta" bileşiği Transformatör koruma hücresi	750 mm	375 mm
3	Gerilim transformatörü hücresi	1000 mm	750 mm
4	Kesicili çıkış hücresi	1000 mm	750 mm
5	Bara bağlama (kuplaj) hücresi	2000 mm	1000 mm
6	Ayırıcılı giriş-çıkış hücresi	1000 mm	750 mm
7	Akım-gerilim ölçü hücresi	1150 mm	1150 mm
8	Kablo giriş bağlantı hücresi	750 mm	500 mm
9	Bara yükseltme hücresi	750 mm	500 mm
10	Akım ölçü + bara yükseltme hücresi	750 mm	750 mm
11	Akım ölçü hücresi	1000 mm	750 mm
12	Kesicili Bara Bölme Hücresi (yandan çıkışlı)	1000 mm	750 mm
13	Yük Ayırıcılı Bara Bölme Hücresi (yandan çıkışlı)	1000 mm	750 mm

• Hücreler birbirleri ile kaynakla birleştirilemez. Her iki yöne doğru birleştirilme olanağı bulunmaktadır. (Modüler Özellik)

• İnsanların gerilimli bölümlere yaklaşmasına ve hareket eden bölümlere dokunmasına karşı mahfaza en az IP 3x koruma derecesine sahip olmalıdır.

• Bakım işlemleri sırasında güvenliği sağlamak için,

ana devrenin erişilmesi istenen bütün bölümleri, erişilir duruma gelmeden önce topraklanmalı ve/veya gerilimsiz duruma getirilmelidir.

• Hücre ön yüzünde hücre içerisini görebilmek için gözetleme penceresi bulunmalıdır.

• Hücre içinde 220V ve 24V (yardımcı gerilim) aydınlatma düzeneği bulunmalıdır.

• Hücrelerde her türlü yanlış manevraya karşı mekanik kilit düzeneği yer almalıdır.

KİLİTLEME DÜZENLERİ

Güvenlik ve işletme kolaylığını gözetten metal mahfazalı hava yalıtımlı dolap tipi modüler hücrelerde bir çok düzenek bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir.

• Kapaklar ve kapılar ancak ait oldukları YG bölümü içinde bulunan ve erişilebilir olan tüm ana devre

bölmeleri topraklanmış iken açılabilir.

- Sabit kapaklar alet kullanılmadan açılmamakta ve sökülmemektedir. Üzerinde uyarı işareti bulunmalıdır.

- Açılabilir kapaklar ancak ait olduğu YG bölümü anahtarlama cihazları açık ve YG kablo terminali topraklanmış iken açılabilir. Üzerine asma kilit takmaya uygun olmalıdır.

- Yük ayırıcılarına hücre kapakları açık olduğunda ve topraklama ayırıcısı açık olduğunda kumanda edilememektedir.

- Arızalı sigorta yenisi ile değiştirilmeden yük ayırıcısı kapatılmamalıdır.

- Kesici ile aynı devrede bulunan ayırıcılara ;

- Hücre kapağı açık olduğunda,
- Kesici kapalı olduğunda,
- Topraklama ayırıcısı kapalı olduğunda kumanda edilememelidir.

- Devresindeki ayırıcı kapalı, açık ve topraklanmış konumda (toprak bıçağı açık) olmadıkça kesiciye kumanda edilememelidir.

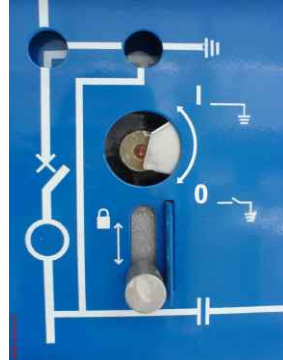
- Topraklama ayırıcısı devresinde bulunan ayırıcı yada yük ayırıcısı açık olmadıkça kapatılmamalıdır.

MODÜLER HÜCRELERİN BÖLÜMLERİ

Ana Bara Bölümü;

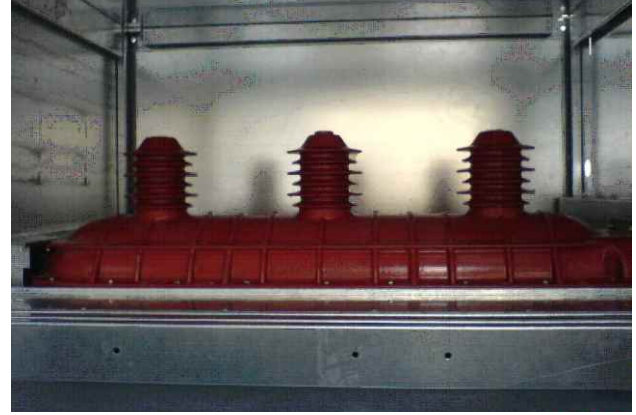

Ana bara bölmesi hücrenin üst kısmında bulunur. Bara bölümüne erişim hücre üst kapağından sağlanır. Ana baralar, bağlantı baraları ve parçaları bakır veya alüminyum olabilir. Herhangi bir bakım gerektirmez. Gerekli yalıtımın sağlanabilmesi için baralar yalıtkan bir kılıfla kaplanabilir. Bitişik hücrelerde bara bölümleri arasında bölme bulunmaz.

Ana bara bölümlerinin yan taraflarında bulunan dış kapaklar sökülerek hücrenin sağına yada soluna yeni hücre ilave etmek mümkündür.

Anahtarlama Bölümü;

Ana bara bölümü ile kablo bağlama bölümü arasında bulunur.

Anahtarlama elemanı olarak ayırıcı ya da yük ayırıcısı kullanılabilir.

Gövde epoksi reçine ya da metal olup ana bara bölümü ile kablo bağlama bölümü arasını ayırmaktadır.

Kablo Bağlama Bölümü;

Hücrenin alt tarafında yer alır. Hücrenin önünden bir kapak vasıtası ile ulaşılabilir. Hücrenin işlevine göre bu bölümde kablo bağlantılarının yanı sıra yandan çıkışlı bara bölme hücreler için bara bağlantıları, topraklama ayırıcıları, ölçü transformatörleri, YG sigortaları, kesici vb teçizat yer alır.

Bölüm tabanı kablo girişine imkan veren sökülebilir saç levhalarla kaplıdır. Kablo giriş deliklerini kapatmak için kablo kesimine uygun kablo rekorları bulunur.

Alçak Gerilim Bölümü ;

Hücrenin ön yüzündedir. Hücrenin özelliğine bağlı olarak koruma ve yardımcı rolleri, sinyaller,

klemensler, sigortalar, ölçü aletleri, sayaç vb. cihazlar bulunur.

Sistem gerilim altındayken erişilebilir özelliktedir.

Bağlantılarda çok telli aleve dayanıklı termoplastik yalıtımlı bakır iletken kablolar kullanılır.

Çalışma Mekanizması Bölümü ;

Hücrenin ön yüzünde bulunur. Hücrenin işlevine uygun olarak ayırıcı, yük ayırıcısı ve topraklama ayırıcısının çalışma mekanizmasını ve yardımcı kontaklarını içerir. Çalışma mekanizmasına sistem gerilim altında iken erişilebilir.

Çalışma mekanizmasının ön yüzündeki pano üzerinde aşağıdaki donanımlar yer alır.

Mimik diyagram, ayırıcı, yük ayırıcısı, topraklama ayırıcısına ait konum göstergesi, yük ayırıcısı için yay kurma kolunun takılacağı yuvalar, yük ayırıcısının açma kapama butonu/mandalı, mekanizmaların kilitlenmesi için asma kilit takma tesisatı, ışıklı tip gerilim göstergeleri ve gerilim kontrol prizi.

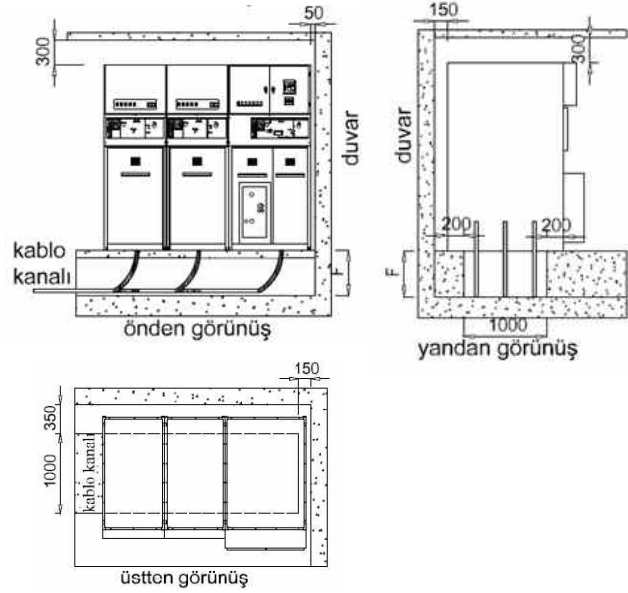
HÜCRE YERLEŞİMİ

Kanal genişliği, hücrelerin gerilim seviyesine göre üretilmiş boyutlarına göre belirlenmelidir.

Kanal derinlikleri ise kablonun kanal içerisinde bükülme çapı dikkate alınarak hücrenin özelliğine göre belirlenir.

Hücreler arka ve yan duvarlara belirli açıklıkta monte edilmelidir. Genelde bu açıklık değerleri en az hücre arkasında 20 cm, yanında ise 5 cm dir.

Bu değerler üretici firma kataloglarında yer almaktadır. Kabloların geliş yönü, kesiti vb. konular gözetilerek bina tasarımı sırasında belirlenmelidir.

KABLO BÜKÜLME YARIÇAPLARI VE KANAL DERİNLİĞİ

KABLO TİPİ	KESİTİ (mm ²)	KABLO BÜKÜLME YARIÇAPI (mm)	KANAL DERİNLİĞİ F (mm)
TEK DAMARLI KABLolar	1x35	525	550
	1x50	555	580
	1x70	585	610
	1x95	600	620
	1x120	620	650
	1x150	630	665
	1x185	650	680
	1x240	690	720

*ölçüler mm

DENEYLER

Tip Deneyler;

Metal mahfazalı hava yalıtımlı modüler hücrelerde TS EN 62271-200 standardına uygun olarak tip deneyler yapılmaktadır. Tip deneyler fonksiyonel birim üzerine yapılır. Bu deneyler aşağıdaki gibidir.

- Dielektrik deneyler (Ana devrede şebeke frekanslı gerilim deneyi, Yıldırım darbe gerilim deneyleri, Suni kirlenme deneyleri, Kısmi boşalma deneyi, Yardımcı ve kontrol devrelerindeki dielektrik deneyler, Kablo deney devrelerindeki dielektrik deneyler)

- Ana ve yardımcı devre direncinin ölçülmesi
- Sıcaklık artışı deneyi
- Kısa süreli dayanım akımı ve tepe dayanım akımı deneyi

- Korumanın Doğrulanması (IP kodunun doğrulanması ve mekanik darbe deneyleri)
- Sızdırmazlık deneyleri
- Elektromanyetik uyumluluk (EMU)
- Yardımcı ve kontrol devrelerindeki ilave deneyler (Topraklanmış metalik bölümlerin elektriksel süreklilik deneyi, Kapama ve açma kapasitelerinin doğrulanması, Mekanik çalışma deneyleri, Metalik olmayan bölümlerde ve kepenlerdeki deneyler, Suya dayanıklılık deneyi, İç ark deneyi)

Rutin Deneyler;

İmalatı tamamlanmış olan hücrelere imalatçı tarafından uygulanan rutin deneyler ise şunlardır.

- Ana ve yardımcı devrelerde şebeke frekanslı gerilim deneyleri
- Ana devrenin direncinin ölçülmesi
- Kısmi boşalmanın ölçülmesi
- Mekanik çalışma deneyleri
- Yardımcı elektrik cihazlarının deneyleri
- Bağlantıların uygunluğunun denetlenmesi
- Elle ve gözle muayene
- Boya ve galvaniz kalınlığının ölçülmesi

Kabul Deneyleri;

Rastgele seçilen numuneler üzerinde yapılır. Partideki hücre sayısına göre numune sayısı da belirlenmiştir. (Örnek; 25'e kadar 3 numune, 26-50 arası 6 numune gibi)

SİPARİŞ SIRASINDA GEREKLİ OLAN BİLGİLER

Hücreler, imalatçılar tarafından verilen siparişe göre imal edilmektedir. Her ne kadar hücre tipleri aynı olsa bile tesisin özelliğine göre kullanılacak malzemeler değişebilmekte adeta proje bazında imalat yapılmaktadır. Sipariş sırasında yapılacak yanlış bir işlem daha sonra gecikmelere, maddi kayıplara neden olabilmektedir. Bu nedenle sipariş sırasında verilen bilgilerin doğruluğu çok önemlidir. Sipariş sırasında onaylanmış proje tek kutuplu şemasının da ek olarak imalatçı firmaya verilmesi önerilir.

Sipariş sırasında standart hücre tiplerinin yanı sıra verilecek bilgiler;

Anma gerilim ; 10,5 kV, 15,8 kV, 34,5kV vb.

Bara akımı ; 630A , 1250 A

Kısa devre akımı ; 16 kA , 25 kA

Hücre dizilişi ve yönü; soldan sağa, yük ayırıcılı giriş, ölçü, sigortalı koruma gibi. Kublaj hücresi, ölçü hücresi gibi hücrelerin besleme yönüne göre iç yapısı değiştiğinden bu konuya dikkat edilmelidir.

Kesicili giriş çıkış, ölçü, iç ihtiyaç gibi hücrelerde kullanılan akım ve gerilim trafolarının tüm karakteristik değerleri;

Akım trafolarının; dönüştürme oranı, primer ve sekonder sargıları, lth değeri (200 In gibi), sınıfı, anma gücü vb.

Gerilim trafolarının; kullanma biçimi (ölçü, iç ihtiyaç vb.) ve sayısı, çevirme oranı, gücü, doğruluk sınıfı, vb.

Yük ayırıcılı + sigortalı transformatör koruma hücrelerinde korunacak transformatörün gücü, sigorta akım değeri

Yük ayırıcısında kurma motoru olup olmayacağı,

Arıza göstere düzeneği,

Ölçü cihaz ve göstergeler,

Kesicili giriş çıkış veya trafo koruma hücrelerinde bulunan rölenin tipi, işlevi, fonksiyonları (Dijital/Analog Aşırı akım/Fider rölesi, tekrar kapama özelliği, 50, 50N, 51, 51N ve diğer fonksiyonlar)

Yardımcı servis gerilimi; DC 24V, 48V, 110V yada AC 220/380 V gibi

Bakımsız akü redresör gurubunun gerilimi, kapasitesi (BAR 24, 17 Ah gibi)

Tesisin bulunduğu Dağıtım Şirketinin varsa genel talepleri ve diğer bilgilerin verilmesi önerilir.

İletim / Dağıtım Şebekeleri ve Kompanzasyon Etkinliğine Yoğun İlg

Özellikle Haziran/Temmuz aylarında bölgemizin enerji kalitesi, hava sıcaklıklarının ortalama değerlerin üzerinde seyretmesine bağlı olarak elektrik şebekelerinde görülen ve büyük oranlı gerilim düşümleri, klima nedenli elektrik kullanımındaki artışın yarattığı yüklerin karşılanmasında elektrik şebekelerinin yetersiz kalışı, elektrik kesintileri ve ilgili mevzuattan kaynaklanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tartışılması amacıyla, “İletim/Dağıtım Şebekeleri ve Kompanzasyon” konulu etkinlik 6 Eylül 2007 tarihinde düzenlendi.

Şubemiz tarafından Ahmet Pıştina Kent Arşivi ve Müzesi'ndeki gerçekleştirilen etkinliğe 104 üyemiz katıldı.

Etkinlik; DEÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden **Prof. Dr. Eyüp Akpınar** tarafından yapılan sunumla başladı. Akpınar sunumunda reaktif güç, güç faktörü, harmo-

niklerin neden olduğu etkiler, aktif ve pasif filtre uygulamaları, seri ve paralel rezonans, reaktif güç kompanzasyonu ve harmonik filtreleme konularına ilişkin bilgilendirmede bulundu.

Ardından konu ile ilgili tüm tarafların katıldığı panelde;

TEİAŞ III. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü'nden **Nurullah Çetin**, Grup Müdürlüğü'nün yürütmekte oldukları çalışmalar, ilimizdeki trafo merkezleri, yatırım programındaki tamamlanan ve devam eden projeler, mevcut kapasitör fider sayıları, aylara göre çekilen maksimum ve minimum güçler;

TEİAŞ Batı Anadolu Yük Tevzii İşletme Müdürlüğü'nden **Emin Kenan Taşlık**, bölgede bulunan santraller, iletim hatları, trafolar, reaktör ve kapasitörler, ülkemiz, Batı

Anadolu ve İzmir'e ilişkin üretim ve tüketim verileri, yapım aşamasındaki tesisler, yatırım programları, 2007 tüketim artışı ve kesintiler ve buna ilişkin 2008 yılında alınacak önlemler, Batı Anadolu Bölgesi arz güvenliği;

Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. Ar-Ge Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü'nden **Abdullah Yavuzlar**, reaktif güç kompanzasyonu ve harmonik bozulmalar ile ilgili mevzuat, GEDİZ Elektrik Dağıtım A.Ş. İzmir İl Müdürlüğü hizmet alanındaki kurulu güç değerleri, trafo puant güçleri ve gereken kondansatör güçlerine ilişkin bilgilendirmede bulundular.

Şubemiz adına panele katılan Enerji Komisyonu Üyesi **Ahmet Karancı** ise ülke genelinde meskenlerin toplam tüketim içindeki oranına dikkat çekerek tarife gereği reaktif bedel ödemeyen ve harmonik denetime tabi olmayan mesken abone sayısının reaktif gücün kompanzasyonunda ve şebeke harmonikleri açısından dağıtım şirketlerine ciddi yükler getirdiğini ifade etti.

Prof. Dr. Eyüp AKPINAR'ın Kompanzasyon ve Harmonik Filtreleme başlıklı sunumunun özeti Bültenimizin bir sonraki sayısında yer alacaktır.

Şube Komisyonları Ortak Toplantısı

Şube Yayın Komisyonu'nun Bültenine özgün yazılar sağlanması ve komisyon çalışmalarının duyurulması talebi üzerine Şube Yönetim Kurulu, 24 Eylül 2007 tarihinde komisyon başkan ve yazmanları ile Şube Eğitim Salonunda toplantı düzenledi. 32 üyemizin katıldığı toplantıda komisyonların Şube Bültenine yapabilecekleri katkılar, bugüne kadar yapmış oldukları çalışmalar ile önümüzdeki dönem sonuna kadar planladıkları çalışmalar görüşüldü.

Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Küçük'ün açış konuşmasından sonra Yayın Komisyonu Başkanı Macit Mutaf bugüne kadar büyük bir özveriyle çalışarak Şube Bültenini 20. yılına getirdiklerini, bültende daha özgün yazılara yer vermek istediklerini ve bunun için komis-

yonların katkılarını beklediklerini belirtti.

Yayın Komisyonu'nun diğer üyelerinin görüşlerini aktarmasından ardından, komisyonların bugüne kadar yapmış oldukları çalışmalar değerlendirildi.

Yaz döneminde üyelerin genel-

likle tatilde olması nedeniyle verimli çalışamadığını belirten komisyon başkanları Genel Kurul sürecine girildiği önümüzdeki günlerde bu eksiklikleri gidermek için daha çok çalışmaları gerektiğini belirttiler.

Toplantı komisyon temsilcilerinin dilek ve önerileri ile sona erdi.

Reaktif Güç Oranları Değerlendirme Komisyonu Toplantısı

Şubemiz tarafından EMO YK'na yapılan başvuru sonucunda oluşturulan "Reaktif Güç Oranlarını Değerlendirme Komisyonu" toplantısı 15 Eylül 2007 tarihinde Şubemizde gerçekleştirildi.

Toplantıya EMO YK Üyesi Mehmet Mazmanoğlu, EMO Ankara Şubesi'nden Alper Terciyanlı, Enerji Sempozyumu Yürütme Kurulu Başkanı Olgun Sakarya, EMO İstanbul Şubesi Sekreteri Serdar Paker, Prof. Dr. Aydoğan Özdemir ve İsa İlisu, Şubemizden ise YK Yazman Üyesi Mehmet Güzel, Enerji Komisyonu üyeleri Ahmet Karancı ve Turgut Eryiğit katıldı.

Toplantıda Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 16. maddesinde yapılan ve 09/01/2007 tarih ve 26398 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan değişiklikler ve iptalle ilgili yasal girişimler görüşüldü. Yönetmelik değişikliği ile ilgili komisyon tarafından oluşturulan görüşler değerlendirilmek üzere EMO Yönetim Kurulu'na iletildi.

Şube Danışma Kurulu Toplantısı

Şube Danışma Kurulu 4. toplantısı 27 Eylül 2007 tarihinde gerçekleştirildi. Şube çalışmaları, ülkemizde yaşanan gelişmelere paralel olarak Odanın görev ve sorumluluklarının değerlendirildiği toplantıda Şube YK Başkanı Mustafa Küçük yapılanlar ve yapılacaklar üzerinden danışma kurulu üyelerinin görüş ve önerilerini almak istediklerini belirtti.

H. Avni Gündüz'ün yönettiği toplantıda Şube YK Yazman Üyemiz Mehmet Güzel'in 3. Koordinasyondan bugüne dek gerçekleştirilen etkinlikler ve Şubemizce gerçekleştirilecek planlı etkinlikler hakkında gelinen noktalara ilişkin yaptığı bilgilendirmeden sonra üyeler tarafından;

- Enerji alanında elde edilen kazanımların elektronik, elektrik-elektronik, elektronik haberleşme mühendisleri ve bilgisayar mühendisleri için de tesis edilmesi gerektiği ve bu mezunların Odaya üyelikleri konusunda sıkıntılar olduğu,

- Oda eğitimlerinin MİSEM kapsamında belgelendirme eğitimi haline dönüştüğü meslek içi eğitimin yıla yayılarak planlanması gerektiği bunun göz ardı edildiği, açık kaynak kodlu yazılımlar hakkında eğitimlerin yaygınlaştırılmasını,

- Bilgi akışında ve temsilcilik uygulamalarında sorunlar yaşandığını,

- Komisyon çalışmalarının etkinleştirilmesi için yöntem geliştirmek gerektiği, var olan yöntemle etkin bir çalışma hızı ve üretimin gerçekleştirilemeyeceğini dile getirildi. Ayrıca;

- Odanın, yeni yetişen ve teknolojiyi etkin olarak kullanan meslektaşlarımızın istihdamına yönelik düzenlemeleri hayata geçirmek için çabalarını arttırması,

- Enerji sektörünün şekillendirilmesi ve takibinin yeterince yapılmadığı odanın buna ilişkin bir yöntem geliştirmek durumunda olduğu EPDK 8. maddenin ciddi bir sıkıntıya yol açtığı bu konuda girişimlerde bulunulması gerektiğini,

- Yeni mezunların ve daha önce

mezun olan işsiz meslektaşlarımızın Odaya üyelikleri konusunda yöntemlerin geliştirilmesi

- Bilirkişilerin görevlendirilmesi hakkında izlenen yöntemlerde eksiklik olduğu,

- Enerji konusunda dağıtım tesislerinin özelleştirilmesi, elektrik fiyatları, bölgemizde tasarlanan termik santral ile nükleer santral yapımının dönemin belli başlı konuları olacağı,

- Üniversitelerdeki gelişmeler ve mühendislik disiplinlerinin geleceğinin Odamızın önündeki belli başlı başlıklar olduğu ifade edildi.

Anayasa değişikliği çalışmalarını TMMOB'nin ve Odaların dikkatle izlemesi ve dayatmalara karşı çıkılarak tepki gösterilmesinin istendiği toplantı, dilek ve öneriler ile son buldu.

Fen Adamlarının TUS Yetkilerine İlişkin Dava Sonuçlandı

İzmir Birinci İdare Mahkemesinde Dikili Belediyesi aleyhine ikame edilen davalarda 3194 Sayılı İmar Kanunu Kapsamında bulunan yapılarda (4708 Sayılı yasa kapsamında) Elektrik Fen Adamlarının (Teknisyen, Tekniker) yapının Fenni Mesuliyetini üstlenemeyeceği dolayısı ile Teknisyen Meltem KARGIN tarafından Fenni Mesul sıfatı ile imzalanan ruhsat ve kullanma izinlerinin iptali gerektiği talep ve dava edilmiştir.

İzmir I. İdare Mahkemesi tarafından gerekçelerimiz haklı bulunmuş, 3194 Sayılı kanunun 38. maddesi uyarınca hazırlanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları dışında kalan Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesi hükmü ile mimar ve mühendis ile şehir plancıları dışındaki meslek mensuplarının fenni mesuliyet üstlenemeyeceği, bu nedenle inşaat tamamlanmış olması nedeni ile bir mühendis tarafından projesine uygun olarak yapıldığı tevsik edilmemiş olan dava konusu yapılar için düzenlenen kullanma izinlerinin iptaline İzmir I. İdare mahkemesinin 2005/1587 E-2007/588K ve 2005/1586E.2007/587K sayılı kararları ile karar verilmiştir.

Özdere Belediyesi Fenni Mesullerden Kayıt Ücreti Alınmayacağını Bildirdi

Ağustos 2007 sayımızda yapı ruhsatı alınmasına yönelik üretilen elektrik uygulama projelerinin belediyelerce onayı sırasında kendi belediye meclis kararları gerekçe gösterilerek elektrik mühendisi proje müellifi veya fenni mesulünden değişik meblağlarda “**kayıt ücreti**” adı altında bir bedel talep edilmesinin yasal olmadığına dair yazımız üzerine İzmir Büyükşehir Belediyesi

İmar İşleri Şube Müdürlüğü tarafından 19 ilçe belediyesi ve 38 ilk kademe belediye başkanlığı olmak üzere toplam 57 belediyeye yazı gönderildiği belirtilmişti. Ancak Özdere Belediyesince anılan uygulamanın sürdürüldüğü yönünde bilgi edinilmesi üzerine **Şubemiz hem İzmir Büyükşehir Belediyesi hem de Özdere Belediyesi nezdinde ikinci bir girişimde bulun-**

muştur. İzmir Büyükşehir Belediyesiince daha önce iletmış oldukları ilk yazının gereğinin yapılmasının hatırlatılması üzerine Özdere Belediye Meclisi'nin 14.09.2007 tarih ve 1 no'lu oturumunda konunun görüşüldüğü ve fenni mesullerden “kayıt ücreti” alınmamasına karar verildiği Şubemize iletilmiştir.

İşyeri Ziyaretleri

Ege Çelik Endüstrisi A.Ş.

TAV Dış Hatlar Terminali

11 Eylül 2007 tarihinde Ege Çelik Endüstrisi A.Ş.'de Serdar Sümer, M .Fatih Çitil, Cem Özdemir, Caner Büyüktuna, 12 Eylül 2007 tarihinde Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde Altan Abdi, Serkan Çolakkaya, Ali Tok; 13 Eylül 2007 tarihinde DHMİ çalışanımız Emine Karaçelebi ile birlikte TAV Dış Hatlar Terminali'nde Osman Turgut, Deniz Ülker, Cem Onater ve Çağrı Aracı, 14 Eylül 2007 tarihinde ABB Elektrik Sanayi A.Ş.'de görevli Tamer Kuzgunkaya, Metin Can, Kerim Türülü, Önder Arslan ile görüşmelerde bulunuldu. Ziyaretlerde Oda etkinlikleri, eğitimlerle ilgili konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

Atatürk Organize Sanayi Bölgesi

ABB Elektrik Sanayi A.Ş.

İşyeri Temsilcilerimiz Taleplerini Dile Getirdiler

29 Eylül 2007 tarihinde Şubemiz işyeri temsilcileri ikinci toplantısı gerçekleştirildi. Şubemiz YK Başkan Yardımcısı M. Emin Özger, Yönetim Kurulu Üyemiz Ulaş Birgör, Aselsan (**Gülay Bozdağ**), Batıçim A.Ş. (**T.Hakan Yılmaz**), Batı Söke Çimento Sanayi (**Celal Sargut**), Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü (**H.Fehmi Yücesoy**), DHMİ (**Mustafa Yalçın Akar**), Ege Birleşik Enerji A.Ş. (**Bahri Yaman**), ELİ Ege Linyitleri İşletmeleri (**Taylan Zeybekoğlu**), Enka Doğalgaz Santral (**Kürşat Selçuk**), ESHOT (**Engin Engür**), Gediz EDAŞ (**Turgut Eryiğit**), İzmir Büyükşehir Belediyesi (**İbrahim Aslan, Güler Sezer**), Petkim (**Sadık Sofu**), Philips (**M. Cumhuri Paker, Yüksel Arslan**), Siemens (**Gürkan Tahtalı**), Söktaş (**Necmi Gülkan**), TAV (**Cem Onater**), TEİAŞ Yük Tevzi (**Mehmet Gülcü**), TEİAŞ 3. İletim ve Tesis İşletme (**Ercan Keşkek**), TRT İzmir Bölge Müdürlüğü (**Yahya Çelik**), Ulaştırma Bölge Müdürlüğü (**Erdal Emel Yalçın**), Şube Örgütlenme Sekreteri Ertan Beyazıt, Şube Müdürü Osman Nuri Can, Şube Teknik Görevlisi Ali Fuat Aydın, Asansör Denetimleri Koordinatörü Barış Aydın katıldılar.

Şube YK Başkan Yardımcısı M. Emin Özger ve YK üyemiz Ulaş Birgör'ün açılış konuşmasından sonra Örgütlenme Sekreteri Ertan Beyazıt'ın Şube işyeri temsilcilik ziyaretleri, Şube eğitim çalışmaları, teknik ve sosyal etkinlikler ve Oda üye profilini özetleyen sunumundan

sonra işyeri temsilcilerimiz Elektrik Mühendisleri Odası ve Oda çalışmalarına ilişkin işyerlerinde gözlemledikleri sorun ve önerileri aktardılar.

Temsilcilerimiz; yeni kuşağın üyelik konusunda çok istekli davranmadığını, Oda uygulamalarının ve Odanın siyasi bulunduğunu, üyelik kaydı sırasında geriye yönelik aidat uygulamasının engel olarak görüldüğünü, üyelik hakkında firma ve kuruluşlara tekrar yazı yazılması gerektiğini, Odanın enerji ağırlıklı yapıdan sıyrılıp tüm alanları kapsayan ve kucaklayan bir yapı sergilemesi, belgelendirme eğitim ve yayın ücretlerinin yüksek ve eğitim çeşitliliğinin azlığı, web üzerinden bir forum olanağı yaratılması, mühendislik öğrencilerinin stajları konusunda işyerlerinde yaşanan sıkıntılar, sigortalı stajyerlik konusunda Odanın çalışma yapmasını, sosyal etkinliklerin artırılması, lokal sosyal

iletişim ortamlarının canlandırılması önerilerini ortaklaştırdılar. Temsilcilerimiz üçüncü toplantının gündeminin daha ayrıntılı olarak hazırlanması taleplerini de dillendirdiler.

Şube YK Başkan Yardımcımız M. Emin Özger ve YK Üyemiz Ulaş Birgör, Şube ve Oda etkinlikleri, sempozyumlar, forumlar, kongreler, çalıştaylar takvimini temsilcilerimizle paylaşarak Odamızın tüm üyeleri ve meslek alanlarını kapsayacak şekilde çalışmalar yaptığını tüm bu etkinliklere katılım konusunda komisyonlar ve işyeri temsilcilerinden destek beklediklerini belirttiler. Odanın enerji politikaları başta olmak üzere meslek alanları ve toplumsal hayata ilişkin kamusal çalışmalar yürüttüğünü, bilimsel olmayan girişim ve uygulamalara karşı düşünce açıklamanın siyasi olarak adlandırılmasının yersiz ve yanlış olduğunu dile getirdiler.

Asansör Sempozyumu Yürütme Kurulu Toplandı

25 Ağustos 2007 tarihinde gerçekleştirilen Asansör Sempozyumu I. Düzenleme Kurulu toplantısının ardından ilk Yürütme Kurulu toplantısı MMO İzmir Şubesi'nde 7 Eylül 2007 tarihinde yapıldı. Şubemizi temsilen Ertan BEYAZIT ve Barış AYDIN ile MMO İzmir Şubesini temsilen Turgay ŞİRVAN, Berkay ERİŞ, Zafer Güneş ve Amaç SARIGÜLÜ katıldı.

İlk olarak düzenleme kurulu toplantısının genel bir değerlendirmesi yapıldıktan sonra diğer gündem maddelerine geçildi. Sempozyuma ait broşür ve afiş çalışmaları değerlendirildi. Sempozyuma ilişkin web sayfasının hazırlanması, Danışmanlar Kuruluna ilişkin isim önerileri, şu ana kadar gönderilen bildirimler hakkında görüş alışverişinde bulunularak Ekim ayı içinde İzmir'deki asansör ve yürüyen merdiven sektörü ile Sempozyum hakkında toplantı düzenlenmesine karar verildi.

Asansör Yönetmeliği Toplantısı

Şubemiz ve MMO İzmir Şubesi, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğünde Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Asansör Şubesi Birimlerinin katılımıyla 16 Eylül 2007 tarihinde toplantı gerçekleştirdi.

Toplantıya Şubemiz adına Barış AYDIN, MMO İzmir Şubesi adına Halim AKIŞIN ve S.Zafer GÜNEŞ, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'nden Asansör Şube Müdürü Hasan ASİL, Piyasa Gözetimi ve Denetimi birimin-

den Cesim ÇOLAK katıldı. Toplantıda Asansör Yönetmeliği kapsamında piyasaya arz edilen asansör ve güvenlik elemanlarına ilişkin İzmir genelinde yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmaları hakkında Asansör Şube Müdürü Hasan ASİL tarafından bilgilendirme yapıldı. İzmir genelinde piyasa gözetimi ve denetimine tabi olan tüm ürünlere yönelik 18 kişilik bir ekiple çalışmaların yürütüldüğü ve son dönemlerde yoğun bir

denetim sürecinin gerçekleştirildiği belirtildi. Bakanlık yetkililerince yapılan bilgilendirmenin ardından Şubemiz ve MMO İzmir Şubesince yürütülen periyodik denetim, proje ve ruhsat çalışmaları anlatıldı. Şubelerimizin özellikle proje ve ruhsat süreçlerinde elde ettiği bilgi birikimlerin paylaşılması amacıyla Bakanlık yetkililerince periyodik olarak toplanmaların planlanmasının önemi katılımcılar tarafından vurgulandı.

DEÜ Mühendislik Fakültesi 2007-2008 Öğretim Yılı I.Sınıf Öğrencileri Eğitim Yönlendirme Günleri

2007-2008 öğretim yılı içinde 1. Sınıfa başlayacak DEÜ Mühendislik Fakültesi öğrencileri için gerçekleştirilen yönlendirme günleri kapsamında, 24 Eylül 2007 tarihinde, DEÜ Mühendislik Fakültesi Konferans Salonunda EMO-GENÇ masası açılarak, meslektaş aday arkadaşlarımıza EMO ve EMO - GENÇ tanıtıldı.

Etkinlikte ayrıca TMMOB İzmir İKK Sekreteryası adına Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu'ndan Ferdan Çiftçi'nin yanı sıra Dokuz Eylül Üniversitesi Mezunlar Derneği (DEMÜFDER) adına Hakan Tolungüç, Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cüneyt Güzelış ve Rektör Prof. Dr. Emin Alıcı da birer konuşma yaptı.

Aydınlatma Sempozyumu Çalışmaları Sürüyor

Aydınlatma Türk Milli Komitesi ile Şubemiz birlikteliğinde gerçekleştirilecek AYSEM 2007 IV. Ulusal Aydınlatma Sempozyumu çalışmaları sürüyor. 13-15 Aralık 2007 tarihleri arasında İzmir Fuar alanında gerçekleştirilecek Sempozyumla birlikte EBİTO'07 Elektrik, Elektronik, Otomasyon ve Aydınlatma Teknolojileri Fuarı, Tunajans tarafından 13-16 Aralık 2007 tarihlerinde 2 nolu holde yapılıyor.

Sempozyum Yürütme Kurulu, çalışmaların gözden geçirilmesi amaçlı toplantısını 27 Eylül 2007 tarihinde İstanbul'da Prof. Dr. Mehmet Küçükdoğu ve Prof. Dr. Sermin Onaygil'in katılımı ile gerçekleştirdi.

Toplantıda Sempozyum hazırlık süreci değerlendirilmesinin yanı sıra çalışma planında yapılan değişiklikler, çağrılı bildiriler, firma sunumları, panel konuları görüşüldü. Sempozyum Sekreterliği'ni yürütürken yitirdiğimiz **E.Sabri Aksüt anısına**

düzenlenecek Sempozyum ve EBİTO'07 Fuarına katılımın artırılması amacıyla yapılacak program değerlendirildi.

Sempozyum'da **Enerji Verimliliği Kanunu ve Aydınlatma Sektörüne Yansımaları** adı altında sorunların panel ortamında tüm tarafların katılımı ile tartışılması ve çözüm önerilerinin oluşturulması benimsendi.

Etkinliğe aydınlatma konusunda sorunlarını ve görüşlerini suna-

bilecek tasarımcılar, uygulama-yıccılar, ruhsat veren kurum temsilcileri, aydınlatma gereçleri imalatçıları, tüketiciler, vb. ilgili tarafların katılımı hedeflenmektedir.

Ayrıca etkinlikte **Fotoğraflarla İzmir Aydınlatması** konusunda fotoğraf sergisinin de açılması planlanmaktadır.

Etkinliğin amacına uygun ve coşkulu şekilde geçmesi için üyelerimizi delege olarak katılmaya çağırıyoruz.

EMO'dan Telekom Davasında Temyiz Başvurusu

Elektrik Mühendisleri Odası Türk Telekom'un satışına karşı açtığı iki ayrı davada, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz başvurusunda bulundu.

Özelleştirme işleminde mutlaka karşılıklılık ilkesine uygun hareket edilmesi zorunluluğu bulunduğu belirtilen dilekçede, "Bu şirketlerin ülkemizde bir metrekaare dahi gayrimenkul edinme hakları bulunmazken, ülkenin en stratejik kurumunu almış olmaları büyük bir tezat oluşturmuş ve kamu vicdanını yaralamıştır" denildi.

Türk Telekom ve Avea'nın kontrolünün tek elde toplanmasına

da itiraz edilen dilekçede, Rekabet Kurumu'nun görüşlerindeki değerlendirmelerden yola çıkılırsa bile iki hizmet alanına yönelik hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olacağına görüldüğü belirtildi. Dilekçede, hukuka aykırılık iddiaları şöyle sıralandı:

"...Turkcell açısından getirilen kısıtlamaların, diğer GSM Operatörü şirketler için de getirilmemiş olması hukuka aykırı olmuştur. Diğer yandan, doğabilecek her türlü sakıncanın önlenmesi için, Rekabet Kurulu'nun özelleştirme öncesinde T. Telekom'un sahip olduğu Avea hisselerinin Türk Telekom'la birlikte

satışa konu olamayacak bir şekilde ayrıştırılmasını koşul olarak öngörmesi gerekirdi. Nitekim Rekabet Kurulu'nun görüşünün dayanağını oluşturan 2. Daire görüşünde GSM ve sabit telefon birleşmesi açısından kısıtlama getirilmesi talebinin tek gerekçesi GSM pazarında hakim şirketin Telekom'u satın almasının engellenmesi değildir. Türk Telekom'un piyasadaki hakim durumu da temel bir gerekçe olarak ortaya konulmaktadır. Türk Telekom'un GSM pazarında faaliyette bulunan bir şirkete sahip olmasının getireceği sakıncaların da dikkate alınmasının zorunluluğu açıktır."

III. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu

EMO Ankara şubesi ve Bilkent Üniversitesi tarafından 27-30 Eylül 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilen III. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu'na Şubemiz adına Meltem Yıldırım, Tahir Emre Kalaycı ve Berhan Soylu katıldı.

Açılış konuşmalarının ardından Sempozyumda; **Yazılım Geliştirme Süreçleri**, Kestirim Yöntemleri, **Yazılım Geliştirme Yaklaşımları**, Yazılım Geliştirme ve Yönetim Standartları, **Yazılım Sınama ve Doğrulama**, Yazılım Mühendisliği Araç ve Yöntemleri, **İnternet Teknolojileri ve Yazılım Korsanlığı**, Gerçek Zamanlı ve Gömülü Sistemler, **Yazılım Mimarileri** konularında bildiri sunumları gerçekleştirildi. Sempozyumda ayrıca "Bilgi ve Bilişim Politikaları" ve Eyüp Sabri Aksüt anısına "Bilişim Hukuku" başlıklı iki panel ve "İlgiye Odaklı Yazılım Geliştirme" başlıklı bir çalıştay gerçekleştirildi.

Üniversite, kamu ve özel sektörden

katılımcıların yanı sıra internet üzerinden canlı yayın ile sempozyumu izleme olanağı bulan katılımcılar da oldu.

Sempozyumda edinilen en önemli kazanım, Türkiye'nin bir an önce "Bilgi Toplumu" olması gerektiğidir. Günümüzde gelişmekte olan ülkelerin bu rekabetlerini yazılım sektörüne borçlu olduğuna dikkat çekildi.

Özellikle BM MEDAK çalışmaları ve Bilgisayar Mühendisliği açısından önem teşkil eden "Bilgi ve Bilişim Politikaları" paneline konuşmacı olarak katılan Meltem Yıldırım'ın genel

olarak EMO'nun, özelde BM MEDAK'ın Bilgi ve Bilişim Politikalarını yansıması açısından önemli bir rol oynadığını, "temel olarak bilgi ve bilişim politikaları oluşturulurken ve uygulanırken; öncelikli üzerinde durulması gerekenin sermaye ve piyasayı koruma değil; kamu yararını, emeği ve mesleği, emek ve mesleğin sahibini gözetmek olduğu gerçeğine dayanarak politikaların üretilmesi ve uygulanması gerekliliğini dile getirdi.

"Bilgi ve Bilişim Politikaları" panel yazısı yorumlarla birlikte gelecek bültende yer alacaktır.

Bölgesel Enerji Forumları Değerlendirildi

TMMOB adına sekreteryasını Odamızın yürüttüğü VI. Enerji Sempozyumu için EMO şubeleri tarafından "bölgesel enerji forumları" değerlendirildi. EMO'da 29 Eylül 2007 tarihinde şube yöneticilerinin de katıldığı değerlendirme toplantısında, bölgesel düzeyde gerçekleştirilen forum sonuçlarının VI. Enerji Sempozyumu'na taşınması konusu ele alındı. Toplantıda forum sonuçlarına ilişkin olarak;

Genel Konular: **EPDK'dan alınan lisansların durumu**, Arz güvenliği, Kaynak Çeşitliliği ve Kaynakta Dışa Bağımlılık, **Kayıp/kaçak'ta yaşanan kavram kargaşasına açıklık getirilmesi**, MHY'nin 8. Maddesi, DUY uygulamaları, **Reaktif Enerji Oranları**, Kurumlar arası ve kurum içi

iletişim ve koordinasyon eksikliği, **Nükleer Elektrik Santrali dayatmaları**, Enerji Verimliliği Kanunu ve yönetmelikler, **ÇEAŞ gerçeği ve özelleştirme politikaları (tahkim)**, Üretim-İletim-Dağıtım tesisleri bakım-onarım ve yenileme çalışmalarının önemi ve taşeronlaştırma, **Kamu Kurumlarında Nitelikli Personel ve hizmet kalitesi**, merkezi yönetim ve planlama.

Bölgesel Öncelikli Konular:

1) Doğu Karadeniz Bölgesi : Hidro Elektrik Potansiyelin çok iyi değerlendirilmesi gereği.

2) Ege Bölgesi : Rüzgar ve Güneş enerjisinin değerlendirilmesi, kurulması düşünülen 2 adet Termik, 2 adet DGKÇS'in sorgulanması

3) Marmara Bölgesi : Jeotermal

ve kömür potansiyeli, Yüksek seviyede doğalgaza dayalı elektrik üretimini nedeniyle, arz güvenliği riski

4) Çukurova Bölgesi: Aşırı nem nedeni izolasyon seviyesi sorunu, Kayraktepe HES tesisi konusu.

4) Güneydoğu Bölgesi: Yeşil sa-yaç uygulaması, güneş enerjisinden yararlanılması, GAP projesinde sulama kanallarının tesisi sonucu elektrikli su pompalarından sağlanacak kapasitenin önemi

5) Orta Karadeniz Bölgesi : Enerji Ormanı, Mobil Santraller, Çarşamba Ovasının gözden çıkarılması, Boyabat/Topçam HES, Sinop'ta kurulacak nükleer santral değerlendirildi.

3G

Hakkında...

Bilg. Müh. Berhan SOYLU
berhan.soylu@emo.org.tr

3G bugünlerde en çok kullanılan kelimeler arasında artık büyük bir ihale gerçekleşti, astronomik rakamlar döndü. İsmi dolayısı ile çok da fazla bir kelimeyi andırmasa da, açıldığında bir hayli uzun bir yer tutmakta. İngilizce olarak Third (3rd) Generation yani 3. Nesil GSM Hizmetleri anlamına gelmektedir. Bu hizmetin 3. Nesli varsa 1. ve 2. Nesli de olmalı diye düşünebiliriz. Şöyle söyleyebilirim 2,5. Nesil (2.5G) ve 2,75. Nesil (2.75G) de bulunmaktadır. Peki bu nesiller yani GSM teknolojilerini simgeleyen adlar nedir ve şu an gündemde olan 3G bizim için ne ifade etmektedir?

1G: GSM teknolojisinde analog teknolojiyi kullanan ve sadece ses iletişimini sağlayabilen nesildir.

2G: GSM teknolojilerinde dijital iletişime olanak veren teknolojidir, şu anda kullanılan teknolojinin temelini oluşturmaktadır.

2.5G: 2G teknolojisinin yanında GPRS ve HSCSD kullanabilen nesildir.

2.75G: 2.5G ye ek olarak EDGE teknolojisini kullanır.

3G: Veri alış verişini dijital bazda çok daha geniş bant kapasitesi ile yapabilen teknolojidir.

3G'nin Detayları

3G daha da hızlı ve kapasiteli veri alışverişine olanak sunmaktadır. Kullandığı teknolojilere örnek vermek gerekirse, bugün birçok yeni telefonda özellik olarak bulunan UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) yani Evrensel Mobil İletişim Sistemi, CDMA2000 (Kuzey Amerika), FOMA (Japonya) gibi standartları sayabiliriz. UMTS daha önceki nesillerden daha farklı bir teknoloji ve hesaplama yöntemi kullanarak daha hızlı ve kapasiteli veri alışverişini dijital bazda sağlayabilmektedir. Yani 3G'nin getirisini şöyle özetleyebiliriz. Daha hızlı ve daha fazla...

Daha hızlı ve daha fazla verinin bize sağladığı avantajlardan ve 3G'nin getirmiş olduğu yeniliklerden bazıları şunlardır;

•**Daha hızlı internet erişimi sayesinde mobil cihazlarda birçok yenilik yaygınlaşacak ve hayatı daha da kolaylaştıracak. Örneğin görüntülü konuşma ve ses kalitesi çok daha yüksek iletişim artık çok daha olanaklı hale gelecek. Eğer karşıdaki kişi de 3G kullanıyorsa, internet üzerinden konuşma ile telefonla konuşma tarifeleri yepyeni bir boyut kazanacak.**

•Kullanılan teknolojilere göre kişinin

yeryüzündeki konumu tespit edilebilecek.

- Aynı zamanda 3G'nin geriye dönük uyumluluğu sayesinde var olan 2G teknolojileri ile uyum sorunu yaşanmayacak.

- Daha gelişmiş verisel güvenlik kontrolleri sayesinde mobil ticaret yaygınlaşabilecek.

Elbette avantajların yanında bazı dezavantajların da olması kaçınılmaz duruma gelmektedir.

- Bu teknolojinin yaygınlaşması ve yüksek miktarda veri daha fazla işlem gücü gerektirmekte, bu da telefon işlemcilerinin maliyetini arttırmakta ve de pil ömrünü azaltmaktadır. Yani daha kapasiteli telefonlarla gereksinimler değişmekte ve pazar daha da pahalı ürünlere göre şekil almaya başlamaktadır.

- Mobil cihazın sabit bir noktaya göre hızına bağlı olarak, hız arttıkça veri transfer hızı azalabilmektedir. Yani seyir halindeki bir arabada kullanılan 3G'nin verimi düşmektedir.

- Bu teknolojilerin kullandığı yayın frekansı 2500 Mhz'lere

doğru çekildiği için şimdiki frekanslara bazla (örneğin 900 Mhz) kapsama alanında küçülme yaşanacaktır. Bu da daha fazla baz istasyonu gereksinimini doğuracaktır. Sağlık açısından bunun riski elbette ki tartışma konuları arasında yerini almıştır.

Bu tarz eksiklikler ve sakıncalar yeni gereksinimi ve teknolojileri de beraberinde getirmektedir. Bu da hemen 4G kavramının ortaya atılmasına sebep olmuştur.

4G ve Wi-Max teknolojilerinin konuşulmaya başlandığı şu zamanlarda, Turkcell'in 321 milyon Euro ödeyerek (KDV hariç) kazandığı 3G ihalesinin rekabet ortamı oluşmaması sebebiyle iptali olayın ciddiyetini anlatmaktadır. Bu teknolojinin biraz gecikerek benimsendiği ve uygulanacağı açık ortadadır. Bu teknoloji getirdiği avantajlarının yanında, fazlaşacak olan baz istasyonları, 2010 sonrasında 4G'ye geçmeyi planlayan ülkelere göre eskiyecek oluşu ve iletişimimizdeki büyük yeniliklerin magazinsel katma değerleri ile hayatımızda büyük alan kaplayacağı benziyor.

(1) GPRS: İngilizce General Packet Radio Service açılımındadır, mevcut 2G cep telefonu şebekesi üzerinden paket anahtarlamalı olarak veri iletimi sağlayan teknolojidir. (Wikipedia)

(2) HSCSD: İngilizce High Speed Circuit Switched Data yani Yüksek Hızlı Şebeke Anahtarlamalı Veri anlamına gelmektedir. 2G GSM standartında daha yüksek hızda veri yollamak için geliştirilmiş olur, 43.2 kbps'ye kadar hızlarda veri transferi sağlar. (Wikipedia)

(3) EDGE: Enhanced Data Rates for GSM Evolution'un (Devimli İletişim için Küresel Dizgenin Gelişmesi için Arttırılmış Veri Hızları) kısaltması. Mobil haberleşmede üçüncü neslin başlangıcı olarak sayılabilecek hızlı veri iletişimi teknolojisi olan EDGE ile, pratikte 100 ile 380 kbit arası hızlarda veri transferi yapılabilmektedir. (Wikipedia)

EKİM 2007 ETKİNLİK PROGRAMI

Yapı Denetçileri Eğitimi	4-5-6 Ekim 2007		EMO İzmir Şubesi
Jeneratörlerin Projelendirilmesi ve Teknik Özellikleri	17 Ekim 2007	17.30	EMO İzmir Şubesi
Söyleşi : Yeni Dünya Düzeni, Mühendislik ve Mühendisler	18 Ekim 2007	18.00	
Yapı Denetçileri Eğitimi	18-19-20 Ekim 2007		EMO İzmir Şubesi
Atex Patlayıcı Ortamlar ve Exproof Ekipmanlar	24 Ekim 2007	17.30	EMO İzmir Şubesi
Makine Dairesiz ve Dişlisiz Asansör Uygulamaları	25 Ekim 2007		EMO Manisa İl Temsilciliği
Yangın ve Gaz Algılama Sistemleri Proje ve Uygulama Esasları	31 Ekim 2007		EMO Manisa İl Temsilciliği

Bilgisayar Mühendisleri Nerede Olmalı?

Bilg. Müh. Meltem Yıldırım
meltem@cs.deu.edu.tr

Karşılaşılan bazı sahneler öncelikli olarak; “Bilgisayar Mühendislerinin neden başka bir oluşumda değilde EMO çatısı altında toplanması” gerekliliğinin ve “yasal dayanaklarının” anlatılmasının öncelikli olduğunu göstermektedir.

Bu anlamda 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nundan, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Elektrik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği'nden, Elektrik Mühendisleri Odası Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş Ve Çalışma Yönetmeliği'nden alıntılar yapılarak “Neden EMO” sorusuna yanıt verilecektir.

KANUNNO: 6235

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ KANUNU

Madde 1-(Değişiklik:KHK/66 - 19.4.1983) Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen yetkili olup da mesleki faaliyette bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları teşkilatı içinde toplanan tüzel kişiliğe sahip Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kurulmuştur.

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Birliğin ve Odaların merkezi Ankara'dadır.

Madde 2-(Değişik: KHK/66 - 19.4.1983) Birliğin kuruluş amacı ile yapamayacağı faaliyetler ve işler aşağıda gösterilmiştir. Birliğin kuruluş amacı:

a) Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek;

b) Bu suretle aynı ihtisasa mensup meslek mensuplarını bir Odanın bünyesinde toplamak; merkezde İdare heyeti, haysiyet divanı ve murakıplar gibi görevlilere yetecek kadar üyesi bulunmayan Odasının merkezini, Umumi Heyetin belirleyeceği yerde açmak;

c) Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlâkını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak;

d) Meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmî makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı normları, fennî şartnameleri incelemek ve bunlar hakkında görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmektir.

.....

Madde 17 - Sayıları oda teşkiline müsait olmayan ihtisas mensupları Birlik Umumi Heyeti kararıyla ihtisaslarına göre en yakın odaya ithal olunur.

.....

Madde 33 - Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

(Ek fıkralar : K.H.K. 66 - 19.4.1983)

Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile İktisadî Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadî Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının "meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk, Silâhlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.

6235 sayılı kanunda yer alan maddelere dayanarak mesleki faaliyette bulunan mühendis ve yüksek mühendislerin mesleklerini icra edebilmeleri başta olmak üzere meslek alanına yönelik çalışmaları yürütebilecekleri kurum; kamu kurumu niteliğinde olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'dir. Kanunda kuruluşun ilk amacı olarak; "mühendisleri ihtisas kollarına ayırma ve her kola bir oda kurulmasına karar verme" görevi belirtilmiştir.

6235 sayılı kanununun 17. maddesinde, yeterli sayıya sahip olmayan ihtisas mensuplarının kendilerine en yakın oda içerisinde yer alabilecekleri çok açık bir şekilde belirtilmiştir. Yine 6235 sayılı kanununun 17. maddesine de dayanarak; 10.03.2003 tarihinde 25044 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği

kapsamında bilgisayar mühendislerinin de oda üyesi olarak EMO kapsamında oldukları açıkça belirtilmiştir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Elektrik Mühendisleri Odası

Ana Yönetmeliği

Amaç

Madde 1- Bu Ana Yönetmelik, **kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Elektrik Mühendisleri Odasının kuruluşu, amaçları ve örgütlenmesine ilişkin esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.**

Kapsam

Madde 2- Türkiye sınırları içinde **meslek ve sanatlarını yürütmeye yasal olarak yetkili, elektrik yüksek mühendisi, elektrik mühendisi, elektronik mühendisi ve bilgisayar mühendisi ile uzmanlıkları bunlara yakın olan diğer mühendislerden Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurulu kararı ile Elektrik Mühendisleri Odasına girmeleri kabul edilenler Odanın üyesidirler ve bu Yönetmelik kapsamındadırlar.**

Bilgisayar mühendislerinin üye olması gerektiği kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumu belirtildikten sonra üzerinde durulması gereken; bu kurum içerisinde nasıl ve ne şekilde yer alınabileceğidir. Bu konu da; 16-17 Nisan 2004 tarihinde yapılan EMO 39. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen Elektrik Mühendisleri Odası Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş ve Çalışma Yönetmeliği'nde açıkça belirtilmiştir.

Elektrik Mühendisleri Odası Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş Ve Çalışma Yönetmeliği

01. Amaç

Bu yönetmeliğin amacı, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası yapısı içinde farklı meslek alanlarından

bulunan üyeler arasında dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, o meslek alanına özgü bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, o alana ilişkin Oda birimlerinde yürütülecek çalışmaların eşgüdümlemesi, geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve üyelerin çıkarlarının korunmasına yönelik çalışma ve örgütlenmenin tanımlanmasıdır.

02. Kapsam

Bu yönetmelik, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Meslek Dalı Ana Komisyonlarının ve Meslek Dalı Komisyonlarının kuruluş şekillerini ve çalışma yöntemlerini tanımlar.

İlgili kanun ve yönetmelikler incelendiğinde bilgisayar mühendislerinin meslek icraaları, meslek alanına yönelik çalışmaları, mevzuatları, normları oluşturabilecekleri ve benzeri çalışmaları yürütebilecekleri yerin EMO olduğu açıkça görülmektedir. Bu elbette başka dernek, sivil toplum kuruluşu vb. oluşumlarda yer alınamaz anlamına gelmemektedir. Asıl üzerinde durulması ve anlaşılması gereken yasal olarak meslek alanı ile ilgili tüm süreçlerin yürütülebileceği adresin TMMOB çatısı altında EMO, EMO içerisinde de meslek dalı komisyonu olduğudur.

Bu doğrultuda Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu olarak mesleğine duyarlı tüm meslektaşlarımızı çalışmalarımıza ortak olmaya çağırıyoruz.

Kaynaklar

- www.tmmob.org.tr
- www.emo.org.tr

Meslek Örgütlerinden "Özgür ve Demokratik Bir Türkiye Yolunda Yeni Anayasa" Kampanyası

"Özgür ve Demokratik Bir Türkiye Yolunda YENİ ANAYASA" ismi ile TMMOB, DİSK, KESK, TTB, TÜRMOB, T. DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ ve T. ECZACILARI BİRLİĞİ tarafından başlatılan kampanyayı 12 Eylül 2007 tarihinde düzenlenen bir basın toplantısıyla duyurdu. Meslek örgütlerinin öncülüğünde başlatılan; diğer demokratik kitle örgütleri ve uzmanların katılımına açık olan anayasa hareketinin amacının, evrensel ilkelere uygun, herhangi bir kişi, kurum ya da değere kutsallık atfetmeyen, Türkiye coğrafyasının birikimi ve mozaikliğiyle barışık, demokratik, sosyal tüm kurallarının temelini "insanın onuru" ve "hukukun egemenliği"ne dayandıran bir anayasanın kazanılmasına katkıda bulunmak biçiminde olduğu açıklandı.

Gazeteciler Cemiyeti Konferans Salonu'nda yapılan basın toplantısında, YENİ ANAYASA konusunda meslek örgütlerinin temsilcileri yaptıkları konuşmalarla kendi örgütlerinin anayasa üzerine beklentilerini kamuoyuyla paylaştılar. Anayasa'nın yapılış şekli ve çalışanlar açısından TMMOB'nin görüşlerini dile getiren Yönetim Kurulu II. Başkanı Elektrik Mühendisi Hüseyin Yeşil konuşmasında; "**Bir anayasanın ne şekilde yapıldığı onun sivil mi askeri mi olduğunu göstermez. Anayasanın yapılış**

zihniyetidir önemli olan. 1982 Anayasası toplumun ne istediğini hiç merak etmeyen, onu teba olarak gören zihniyetin ürünüdür ve şu anda da var olan anayasa değişikliği tartışmalarının farklı bir zihniyetle yürütüldüğü söylenemez. Bugün anayasa değişikliği tartışmaları, rejim tartışmaları içerisine sıkıştırılmaya çalışılmaktadır. 1982 Cunta Anayasası kaldırılmalıdır. Katılımcı bir anlayışla yeni bir Anayasa hazırlanmalıdır. Buna bağlı olarak yasalardaki antidemokratik hükümler ayıklanmalı, demokratik-leşmeye katkı sağlayacak yeni yasalar çıkarılmalı, uygulamalar da bu anlayışla koşut hale getirilmelidir. Bu çerçevede;

1. Anayasa'da düşünce özgürlüğünü sınırlayan değil, geliştiren bir yaklaşım egemen olmalıdır.

2. Örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

3. Yargı bağımsızlığını zedeleyici hükümler Anayasa'da yer almamalıdır.

4. Anayasa'da katılımcılığa önem veren, halkın özgür iradesini yansıtan adaletli bir seçim sistemini getirecek düzenlemeler yer almalıdır.

5. Geçici 15'inci madde kaldırılmalı ve darbecilerin yargılanması sağlanmalıdır.

**ÖZGÜR-DEMOKRATİK
BİR TÜRKİYE YOLUNDA
YENİ ANAYASA!**

6. Anayasa her bireyin sağlık ve eğitim hizmetlerinden herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan eşit ve ücretsiz olarak yararlanmasını sağlayıcı hükümler içermelidir.

7. Anayasa'da neoliberal politikaların uygulanmasını, özelleştirmelerin uygulanmasını engelleyici hükümler yer almalıdır.

Bugün emek ve demokrasi güçlerinin, bu anayasa tartışmasındaki pozisyonu, özgürlüklerle ilgili önerilerini, olmazsa olmazlarını ortaya koymak; eşit, özgür ve demokratik bir ülke umudunu ileriye taşımaya çalışmaktır. İşte biz de yani emek ve meslek örgütleri olarak bunu yapmaya çalışıyoruz" dedi.

Örgüt temsilcilerinin konuşmalarının ardından "Özgür ve Demokratik Bir Türkiye Yolunda Yeni

Anayasa" kampanyası uzmanlar kurulu üyesi hukukçulardan Anayasa Hukuku uzmanı Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu, hazırladıkları yeni Anayasa çalışmasına ilişkin yaptığı sunumda; sivil toplum ile siyasi toplum arasında bağ kuran sivil toplum kurum ve kuruluşlarının kendileri için son derece önemli olduğunu konunun uzmanlarından oluşan ve şu an için 10 akademisyenin katıldığı bir heyet olarak yeni anayasa konusunda çalışmalar yaptıklarını söyledi. "Dünden bugüne Türkiye'nin siyasi Anayasal gün-demi", "Anayasal arayışların anlamı", "Nasıl bir Anayasa yapılmalıdır?" ve "Bunlar mümkün mü, acaba ne kadar mümkün?" sorularına cevap vermeye çalıştıklarını ifade eden Kaboğlu, 1982 Anayasasının kendisinden önceki 4 anayasadan farklarına değindi. "İlk dört anayasanın amacı kendisinden öncekini aşmaktır. Oysa 82 Anayasası yaşanmış olan olaylara tepki anlayışı ile hazırlanmıştır. İkinci özelliği ise yürürlüğe girmesinin üzerinden 5 yıl sonra değişikliğe uğramasıdır. 25 yıl içerisinde de toplam 14 kez değiştirilmiştir. 82 Anayasası bu özellikleriyle en sorunlu Anayasa olma özelliğini taşımaktadır" diye konuştu. Yeni Anayasa tartışmaları sırasında gözden kaçırılan noktalar olduğunu öncelikle, Anayasa'ya bağlı olmaksızın hayata geçirilebilecek değişiklikler olduğuna işaret eden Kaboğlu örnek olarak yurtdışında yaşayan vatandaşların oy verme hakkı, siyasi parti yasası ve seçimlerde yüzde 10 barajını gösterdi. "Anayasa fetişizmi yapılmaya başlandı" Sanki bütün sorunlar 82 anayasasından oluşmuş gibi bir hava estiriliyor. Oysa düşünce özgürlüğünü kısıtlayan

301. madde Anayasa'dan değil, yasama ve yürütmeden kaynaklı bir sorun." Sivil anayasanın sivillerle yapılması gerektiğine işaret eden Kaboğlu, askerlerin karar mekanizmalarına dahil edilmemesinin yeterli olmadığını, hükümetin de siyasi olduğunu belirtti, sivil toplum örgütlerinin katılması gerektiğini anlattı. Kaboğlu, anayasanın yenilenmesi için iki yol izlenmesi gerektiğini vurguladı:

- Kurucu meclis kurulabilir. Meclis tarafından hazırlanan bir yasayla kısmen halk, kısmen sivil toplum kuruluşlarını içeren 150 kişilik bir Meclis hazırlanır. Hazırlanan örnek halka sunulur.

- Mevcut Anayasa'da düzenlenmeye gidilir. Bunu yapabilmek için Anayasa'da değişiklik yapabilmeyi öngören 175. maddeyle yetinilmez. Daha kapsamlı bir çalışma hazırlanır.

Anayasanın "kısa ve özlü" olması gerektiği talebininse geçersiz olduğunu sözlerine ekleyen Kaboğlu, "Anayasalar artık sosyal hakları, kültürel hakları kapsadığı için kısa ve özlü olamaz. Kısa ve özlü Anayasa dönemi yirminci yüzyılın birinci yarısında bitmiştir" dedi.

Toplumsal gelişimin itici gücü olarak anayasalar, aynı zamanda İnsanoğlunun kaydettiği gelişme ve yeni gereksinimlerden etkilenmeye açık olan metinler olduğunu vurgulayan Kaboğlu; "Anayasa'nın öncelikle hak ve özgürlükleri güvence altına almalıdır. Yeni Anayasa, insan haklarını sadece devlete karşı koruyucu kuralları değil, ilerletici kuralları da yansıtmalıdır" dedi.

Devlet organlarının yapılanmasında ise; erkler ayrılığının

vazgeçilmez çerçeve olduğunu, bu bakımdan, Türkiye'nin tercihi parlamenter rejim doğrultusunda olduğuna göre, yasama-yürütme arasında işbirliği ilkelerinin geçerli olduğu, ancak yargı erkinin mutlaka ilk ikisinden ayrı ve bağımsız bir şekilde yapılanması ve işlemesi gerektiği ka-bul edilmelidir görüşünde olduğunu belirtti.

Anayasa tartışmaları ile ilişkin olarak sunumun "Sonuç: Ne kadar mümkün?" alt başlıklı son bölümünde ise gerçekten yeni bir anayasa istiyorsak, girişim "sivil"den yani toplumdan kaynaklanmalıdır.

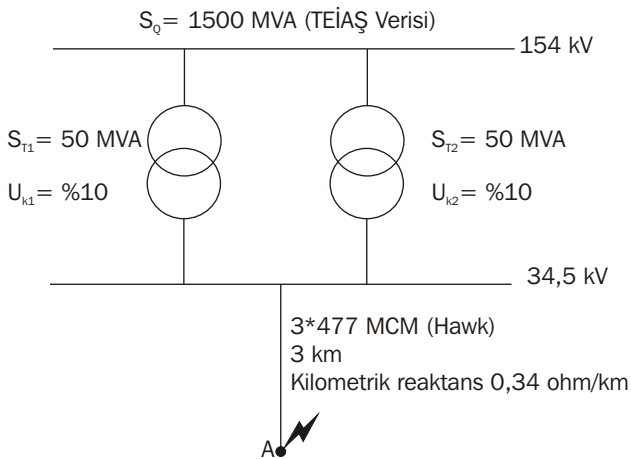
Başta sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, demokratik kitle örgütleri olmak üzere, uzmanlar ve duyarlı yurttaşlar anayasa platformları veya koalisyonları oluşturmalıdır. Böyle sahipleniş, Türkiye siyasi yaşamında geçerli olan anayasa algılamasını değiştireceği gibi, ortaya çıkacak "toplumsal sözleşme" özelliğini de kazandıracaktır. Anayasa, katılım ve sahiplenme ölçüsünde "ortak kimlik" niteliğine bürünebilir. Aceleyle getirmeden, serinkanlı bir şekilde görüşüp tartışarak ortaklaşa oluşturulacak bir Anayasa, uzun erimli ve uygulamada etkili bir "birlikte yaşam paktı" niteliğini kazanabilir. Unutmamalı ki, tüm bu söylenenler, anayasal dönüşümle ilgilidir; zihniyetlerin dönüşüme uğraması ise, ancak bir evrim sürecinde mümkün olabilir denilmiştir.

Akım Transformatorlerinde Kısa Süreli Termik Anma Akımının Hesaplanması

Elk. Y. Müh. Taner İriz
taner.iris@emo.org.tr

Bir akım trafosunun, herhangi bir hasara uğramadan 1 saniye süre ile dayanabileceği primer akımın efektif değerine **kısa süreli termik anma akımı (I_{th})** denmekte ve primer anma akımının katı biçiminde gösterilmektedir. Tasarımcılar projelerinde, akım trafolarına ilişkin anma dönüştürme oranı, anma gücü, doğruluk sınıfı gibi bilgilerin yanında kısa süreli termik anma akımını da belirlemek zorundadırlar. Akım trafolarının kısa süreli termik anma akımını saptamak için, o noktadaki üç fazlı en büyük kısa devre akımını hesaplamak gerekmektedir. Bu hesap yapılmazsa, proje onay safhasında 16 kA'lık kısa devre akımına göre seçim yaptırılmaktadır. Bu durumda gereğinden çok büyük I_{th} değerine sahip akım trafoları sipariş edilmektedir. Aynı anma dönüştürme oranına haiz fakat I_{th} değeri çok farklı iki akım trafosu göz önüne alındığında; I_{th} değeri büyük seçilen akım trafosu diğerine göre, hem malzeme bedeli yüksek, hem de sipariş süresi uzun olmaktadır.

Konuyla ilgili örnek aşağıdadır.

Şekildeki YG şebekesinin A noktasından branşman

alınarak 1000 kVA-34,5 /0,4 kV trafo merkezi tesis edilecektir. 477 MCM iletkenin direnci ve branşman hattının empedansı önemsenmeyecektir. A noktasında oluşabilecek en büyük 3 fazlı kısa devre akımını **güç yöntemi** kullanarak hesaplayalım.

Her bir trafonun kısa devre gücü;

$S_T/u_k=50/0,1=500$ MVA'dır. Trafolar paralel bağlandığından, trafoların eşdeğer kısa devre gücü $S_{TK}=500+500=1000$ MVA olur. 477 MCM hattın toplam reaktansı, $X_h=3 \text{ km} * 0,34 \text{ ohm/km}= 1,02 \text{ ohm}$ 'dir. Söz konusu hattın kısa devre gücü

$S_{hk}= U_n^2/X_h=(34,5)^2/1,02=1167$ MVA olarak belirlenir.

A noktasındaki kısa devre gücü;

$$1/S_{ak}=1/S_Q+1/S_{TK}+1/S_{hk}=1/1500+1/1000+1/1167$$

$$S_{ak}=396 \text{ MVA'dır.}$$

IEC 60909'da öngörülen güvence katsayısı $c=1,1$ olmak üzere, A noktasındaki üç fazlı en büyük kısa devre akımı,

$I_{k3}=1,1 * S_{ak}/1,73*U_n=1,1*396/1,73*34,5=7300$ A olarak hesaplanır.

A noktası yakınlarına konacak akım trafolarının I_{th} değerini saptayalım. 1000 kVA dağıtım trafosunun 34,5 kV tarafına konulacak akım trafosunun anma dönüştürme oranı 20/5 A olacağından, $t=1$ s temizlenme süresi için $I_{th}=(7300/20)*I_n=365 I_n$ bulunur. Standart değer olarak $I_{th}=400 I_n$ seçilir.

$t=1$ s'den küçük temizlenme süreleri için

$I_k*\sqrt{t_k}=I_{th} * \sqrt{1}$ bağıntısı yardımıyla daha küçük I_{th} eşdeğerleri bulunabilir.